

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát
Wellnerova 25, 779 00 Olomouc**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-1012/24-M
Sp. zn. ČŠIM-S-212/24-M

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Jeseník, Priessnitzova 405
Sídlo	Priessnitzova 405, 790 01 Jeseník
E-mail	reditel.ddjesenik@seznam.cz
IČO	60 045 086
Identifikátor	600 032 019
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Filip Haltmar
Zřizovatel	Olomoucký kraj
Místo inspekční činnosti	Priessnitzova 405, Jeseník Purkyňova 802/3, Jeseník
Inspekční činnost na místě	13. – 15. 5. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušného školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění příslušného školního vzdělávacího programu.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Jeseník, Priessnitzova 405 (dále „dětský domov“ nebo „zařízení“) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny.

Zařízení má celkovou kapacitu 32 lůžek. Evidenční stav k termínu inspekční činnosti byl 25 dětí (z toho čtyři v předškolním vzdělávání, 17 plnicí povinnou školní docházku, čtyři studující na středních školách) a jedna zletilá nezaopatřená osoba umístěná v zařízení na základě smlouvy o setrvání v zařízení do ukončení přípravy na povolání. Fyzický stav k termínu inspekční činnosti byl 17 dětí. Důvodem nepřítomnosti byl pobyt dítěte na internátě, hospitalizace dětí ve zdravotnickém zařízení a dlouhodobý pobyt dětí a zletilé nezaopatřené osoby u zákonného zástupce. Z celkového počtu bylo evidováno 13 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Dětský domov není bezbariérový. Školní stravování s celodenním provozem je pro tři rodinné skupiny umístěné na místě poskytovaného vzdělávání Priessnitzova 405, Jeseník zajištěno formou provozu vlastní školní jídelny v přízemí budovy. Rodinná skupina umístěná v bytové jednotce na adrese Purkyňova 802/3, Jeseník si zajišťuje stravování sama.

Informace o zařízení jsou zveřejňovány na aktualizovaných webových stránkách zařízení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel zařízení, který působí ve funkci dlouhodobě, stanovil reálné a dosažitelné koncepční záměry, které vycházejí z podmínek a potřeb zařízení. Ve spolupráci se zřizovatelem bylo zařízení zařazeno do transformačního procesu, ubytování dětí v samostatných bytových jednotkách v běžné městské zástavbě. Tento záměr, přiblížit fungování rodinné skupiny co nejvíce běžné domácnosti, je již průběžně realizován a zčásti naplněn.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Na pravidelných jednáních pedagogické rady a poradách jsou řešeny jak organizační, tak i výchovně-vzdělávací oblasti jednotlivých dětí i rodinných skupin. Vnitřní dokumentace zařízení jen částečně reagovala na transformační změny, nebyla aktualizovaná. Plán kontrolní a hospitační činnosti je nastaven a průběžně vykonáván. Závěry z hospitační činnosti jsou sice prokazatelně vyhodnocovány, neposkytují však pedagogům validní a využitelnou zpětnou vazbu či metodické vedení, což bylo ověřeno při rozhovorech s vychovateli. Účelné využívání nejen vnitřního elektronického informačního systému, ale i elektronických aplikací všemi zaměstnanci přispívá vzájemné informovanosti a následné analýze zaznamenaných informací. Efektivitě řízení přispívá každodenní kontakt ředitele se zaměstnanci. Spolupráce s místně příslušným diagnostickým ústavem je spíše nahodilá a z důvodu absence komplexní diagnostiky dětí, která se u části z nich jeví jako potřebná, je vhodné tuto spolupráci rozšířit, zintenzivnit a zefektivnit.

Od poslední inspekční činnosti došlo v personální oblasti k částečné obměně. O zajištění dostatečného a odborně kvalifikovaného personálu, včetně vyváženého zastoupení mužů a žen na jednotlivých rodinných skupinách, vedení zařízení průběžně usiluje. Stabilizaci pedagogického týmu také přispívají pravidelné teambuildingové akce. Ke dni inspekční činnosti však počet pedagogů zařízení jen částečně umožňoval vedení zařízení průběžně reagovat na měnící se vzdělávací potřeby dětí. Přímou pedagogickou činnost vykonávají ve stanoveném rozsahu všichni pedagogičtí pracovníci pravidelně v průběhu týdne v rámci jednotlivých rodinných skupin. Péče o děti v nočních hodinách je v dostatečném počtu zabezpečena dvěma asistenty pedagoga. Psychologická či psychiatrická péče je zajišťována externě. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je nově zaměřeno jednak

na problematiku ústavní výchovy a rizikového chování dětí, ale také na změny ve vzdělávání dětí v důsledku transformace. Některé z těchto aktivit také částečně suplují supervizní činnost. Terapeutické znalosti a dovednosti při vedení dětí a rodinných skupin může nově poskytovat již jeden pedagog zařízení.

Prostorové a materiální podmínky umožňují realizaci školního vzdělávacího programu zařízení. Dílčí peněžní prostředky či věcné dary, které se daří řediteli získávat od sponzorů, jsou využívány ve prospěch dětí v rámci poskytované péče. Vnitřní prostory hlavní budovy zařízení poskytují umístěným rodinným skupinám dostatečnou autonomii. Vybavení zařízení se podobá běžným domácnostem. V ložnicích měly děti svůj prostor pro učení, odpočinek i klidové aktivity a psací stůl. Některé obývací pokoje, ložnice nebo společné prostory dětí však nezajišťovaly dostatečné esteticky podnětné prostředí pro jejich harmonický rozvoj. Část vybavení rodinných skupin také vykazovala známky opotřebovanosti či zničení. Venkovní areál zařízení sloužící dětem k relaxaci nebo sportování plnil svoji funkci vzhledem k omezenému příslušenství pouze částečně.

Minimální preventivní program je zaměřen na výchovu dětí ke zdravému životnímu stylu, sociálně komunikativních dovedností a jejich sociální rozvoj osobnosti. Je založen zejména na podpoře vlastní aktivity, pestrosti forem preventivní práce, zapojení pedagogických pracovníků a spolupráci se zákonnými zástupci dětí. Mezi prioritní cíle na aktuální školní rok patří kromě jiného také posilování odpovědnosti za své chování a prevence v oblasti dostupných návykových látek.

Zařízení vyhodnocuje bezpečnostní rizika, pravidelně poučuje děti o bezpečnosti a ochraně zdraví, provádí analýzu úrazovosti a přijímá účinná opatření pro předcházení úrazům.

Stravování částečně zajišťuje školní jídelna. V rámci osvojení si dovedností s chodem domácností si děti ubytované v hlavní budově zařízení zajišťují pod vedením vychovatelů o víkendech a svátcích celodenní stravování zpravidla samy včetně nákupu surovin. Děti umístěné v bytové jednotce obědvají v průběhu pracovního týdne ve svých kmenových školách, ostatní jídla si děti připravují samostatně pod vedením vychovatelů. Děti se tak připravují na samostatný život, jsou seznamovány se zásadami zdravé výživy, finanční gramotností a získávají dovednosti spojené s vedením domácnosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Naplnění vzdělávacích cílů a výstupů stanovených ve školním vzdělávacím programu bylo během inspekční činnosti hodnoceno ve všech rodinných skupinách, a to napříč různými odpoledními aktivitami. Organizace denních i týdenních činností, střídání volných a režimových aktivit, respektovala specifické podmínky, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví, stejně jako potřeby dětí.

Vychovatelé během odpoledních aktivit zařazovali nejen činnosti na rozvoj různých složek výchovy z týdenního programu výchovně vzdělávací činnosti, ale i aktivity související s naplněním individuálních cílů dětí v programu rozvoje jejich osobnosti (dále „PROD“). Používali hlavně dovednostní, praktické a estetické metody a formy práce. Různorodé aktivity, vybírané s ohledem na rozumovou vyspělost nebo speciální vzdělávací potřeby dětí, podporovaly rozvoj komunikačních, rozumových a pracovních dovedností, stejně jako vytváření návyků pro aktivní trávení volného času. Tyto činnosti probíhaly v klidné atmosféře vzájemné důvěry.

Pedagogům se dařilo vhodně motivovat děti k aktivitě, soustředění a překonání nechtů např. při přípravě na vyučování. Pedagogové s dětmi komunikovali s respektem, emočně vypjaté

situace, které by negativně ovlivnily atmosféru v rodinné skupině, nebyly během hospitační činnosti zaznamenány. Děti se chovaly přirozeně a slušně.

Pracovní kompetence dětí byly rozvíjeny prostřednictvím každodenních úkolů spojených s provozem domácnosti, za jejichž plnění byly zodpovědné. Vychovatelé byli důslední při kontrole těchto úkolů, což děti systematicky vedlo k osvojování potřebných návyků pro život. Po splnění povinností měly možnost účastnit se společné sportovní či rekreační činnosti na zahradě nebo využít osobního volna k samostatným vycházkám. Po dohodě s vychovatelem mohly také navštívit jinou rodinnou skupinu. Nabídka aktivit v jednotlivých rodinných skupinách byla pestrá, děti se k ní vyjadřovaly pozitivně. O víkendech dětský domov realizuje výlety do přírody nebo za kulturním děním. Zařízení rovněž cíleně podporuje návštěvy dětí u rodičů a osob odpovědných za výchovu i jejich pobyty v širších rodinách, které se uskutečňovaly především o víkendech během celého školního roku, svátcích a prázdninách. Jejich četnost byla zcela individuální, závislá na aktuálních sociálních okolnostech každého dítěte.

Mladší i starší děti v rozhovorech uváděly, že jsou v zařízení spokojené a mají zajištěny své hmotné i emocionální potřeby. Schránku důvěry, umístěnou ve vstupních prostorách zařízení nevyužívaly, měly důvěru ke svým vychovatelům – klíčovým pracovníkům, kterým se se svými problémy či obavami svěřovaly. Významná část dětí však měla výhrady vůči nevhodnému chování či jednání jiných dětí a projevovala se u nich i částečná frustrace s přetrvávajícími a nevyřešenými problémy. Část dětí v rozhovorech také uvedla, že se setkávají s rozdílným přístupem pedagogů. Celkově děti hodnotily personál zařízení významně pozitivně a většina uvedla, že pokud měly nějaké stížnosti, tak byly alespoň zčásti pozitivně vyřešeny.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se pravidelně zabývá výsledky vzdělávání dětí jak v dětském domově, tak ve školách, které děti navštěvují. Jejich hodnocení je založeno na systematické, každodenní individuální práci s každým dítětem, která vychází ze znalosti jeho osobnostní, rodinné a sociální anamnézy. Chronologicky vedené reedukační záznamy o dětech umožňují pedagogům analyzovat získaná data, vyhodnocovat je a přijímat vhodná opatření. Ta jsou následně realizovaná v rámci aktivit týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti. Propojení těchto činností s obecnými kompetencemi stanovenými ve školním vzdělávacím programu je zřetelné. Také strategie k naplnění individuálně stanovených cílů dětí v programech rozvoje jejich osobnosti jsou propojeny s týdenními programy. Kvalita je však rozdílná napříč jednotlivými rodinnými skupinami. Analýzou vedené dokumentace bylo také zjištěno, že soulad cílů stanovených orgány sociálně právní ochrany dětí v programech ochrany dítěte v některých případech nebyl s PROD zajištěn. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že cíle v PROD jsou pro ně srozumitelné, pochopitelné a považují je za splnitelné. Pedagogové využívají k formování osobnosti dětí také opatření ve výchově. Analýzou jejich využívání bylo zjištěno, že jsou využívány hlavně pozitivní opatření. Kapesné děti dostávají v plné výši vzhledem k jejich věku a pedagogové ho používají i jako prostředek k rozvoji finanční gramotnosti. Děti mohou se svým kapesným nakládat dle svého uvážení, avšak vychovatelé je motivují k jeho efektivnímu využití a časovému rozvržení.

V rámci prevence školní neúspěšnosti dětí vychovatelé průběžně spolupracují s třídními učiteli, pravidelně se účastní třídních schůzek a společně hledají a realizují vhodné způsoby řešení. Různorodost volnočasových aktivit pomáhá eliminovat negativní projevy dětí. Dětský domov vytváří velmi dobré podmínky k zapojení co největšího počtu dětí do různých

zájmových kroužků pořádaných mimo zařízení. Děti jsou tak cíleně začleňovány do kulturního, sportovního a společenského dění v obci a mají také možnost navazovat přirozené vztahy se svými vrstevníky a budovat si vhodné sociální zázemí po odchodu ze zařízení. Velkou motivací pro děti je možnost reprezentovat zařízení v regionálních kolech sportovních a uměleckých soutěží, přehlídek. Některé z dětí v nich dosahují i úspěchů nadregionálního charakteru. Zařízení se dlouhodobě daří eliminovat útky dětí, jejich počet se téměř blíží nule. Tento ukazatel také koresponduje se zjištěním, že děti nemají důvod ze zařízení utíkat, jak sdělily při rozhovorech. K dobrým prosociálním vztahům také přispívá využívání informací z dotazníkových šetření zjišťující vzájemné vztahy dětí mezi sebou a mezi dětmi a zaměstnanci.

Kvalitu a efektivitu naplňování zvolených strategií deklarovaných ve školním vzdělávacím programu zařízení vyhodnocuje. Evaluace zařízení z minulého školního roku poskytuje potřebné informace pro jeho další rozvoj. Také v oblasti primární prevence dětský domov přijímá efektivní opatření, aktivně spolupracuje s externími organizacemi a odborníky, pravidelně využívá jejich pomoci i rozmanitých nabídek. Zařízení vhodně vyhodnocuje a směřuje péči o dítě v souladu s jeho potřebami, významná většina z nich s ohledem na speciální vzdělávací potřeby pokračuje po ukončení povinné školní docházky ve středním vzdělávání. Vedení zařízení podporuje prodloužený pobyt mladých dospělých v zařízení po ukončení ústavní výchovy. Před odchodem dětí nebo zletilých nezaopatřených osob ze zařízení s nimi vychovatelé a vedení zařízení aktivně pracuje. Zařizují pro ně v případě potřeby ubytování a další potřeby, což se příznivě projevuje v plynulosti jejich přechodu do samostatného života.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Dětský domov je rozhodnutím zřizovatele zařazen do transformačního procesu – umístění dětí do samostatných bytových jednotek. Jedna rodinná skupina je již přemístěna do bytové zástavby ve městě Jeseník.
- Od poslední inspekční činnosti došlo k částečným personálním změnám, nízký počet pedagogů umožňuje zařízení jen částečně reagovat na měnící se potřeby dětí v čase.
- Věkový průměr dětí se snížil, zvýšil se však počet dětí se speciálně vzdělávacími potřebami.
- Nedostatky zjištěné při poslední inspekční činnosti byly odstraněny.

Silné stránky

- Podporující výchovně vzdělávací prostředí a příznivé klima celého zařízení přispívá k formování pozitivních vzájemných vztahů mezi dětmi a zaměstnanci zařízení a kladně působí na průběh výchovně vzdělávacího procesu. (1.4)
- Zařízení podporuje děti v navazování vrstevnických vztahů mimo zařízení prostřednictvím jejich široké účasti v externích zájmových nebo volnočasových aktivitách. (4.4)
- Hodnotící systém v dětském domově upřednostňuje pozitivní motivaci, což se kromě jiného dlouhodobě projevuje téměř nulovou útekovostí dětí ze zařízení. (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Hospitační činnost vedení zařízení jen omezeně vedla ke zvýšení kvality výchovně vzdělávacího procesu, neposkytovala pedagogům adekvátní zpětnou vazbu. (2.1)
- Zastaralé a opotřebované vybavení některých částí vybavení dětského domova a omezené venkovní příslušenství areálu. (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy školského zařízení

- V rámci finančních možností zařízení obnovit materiální vybavení rodinných skupin, které v některých případech vykazuje známky značného opotřebení.
- Efektivně zacílit hospitační činnost vedení zařízení ke zvyšování kvality výchovně-vzdělávacího procesu a poskytovat pedagogům účinnou a podrobnou zpětnou vazbu. Zaměřit se cíleně např. na hledání a využívání efektivních způsobů vedení komunikace s dětmi jako nástroje pro prevenci vzniku negativních postojů dětí nebo i na rozdílný pedagogický přístup k dětem vychovateli napříč rodinnými skupinami.
- Důsledně propojovat cíle dětí stanovených orgány sociálně-právní ochrany dětí s programy rozvoje osobnosti dětí. Sjednotit systematické naplňování cílů těchto programů v rámci aktivit plánovaných v týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti.
- Zintenzivnit spolupráci s místně příslušným diagnostickým ústavem také za účelem komplexní diagnostiky dětí.
- Aktualizovat vnitřní dokumenty zařízení ve vztahu k probíhajícím k transformačním změnám.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 22. 4. 2024
2. Úplné znění zřizovací listiny, čj. KUOK 78279/2019, ze dne 31. 7. 2019 včetně Dodatku č. 9, ze dne 26. 2. 2024
3. Koncepce rozvoje dětského domova, nedatováno
4. Plán transformace DD a ŠJ Jeseník, aktualizace s účinností od 12. 12. 2023
5. Plán rozvoje organizace 2024 až 2026, ze dne 28. 12. 2023
6. Školní vzdělávací program Dětského domova a Školní jídelny, Jeseník, Priessnitzova 405/15, čj. DDŠJ 1058/2023 s účinností od 1. 9. 2023

7. Vnitřní řád, čj. DDŠJ/5/2020, s účinností od 15. 9. 2023
8. Vnitřní řád Školní jídelny, čj. DDŠJ/373/2023, s účinností od 1. 4. 2023
9. Spisová dokumentace dětí (namátkový výběr)
10. Pedagogická dokumentace, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
11. Zápisy z jednání pedagogické rady a porad vychovatelů, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
12. Plány kontrolní a hospitační činnosti zařízení pro školní roky 2022/2023 a 2023/2024, včetně hospitačních záznamů k termínu inspekční činnosti
13. Kniha denní evidence zařízení (vedená elektronicky)
14. Rozmístění dětí do škol ve školním roce 2023/2024
15. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní roky 2022/2023 a 2023/2024
16. Týdenní programy výchovně vzdělávací činností, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, pro školní rok 2023/2024, čj. 46/2024
18. Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024, čj. DDŠJ 1102/2023, s účinností od 1. 9. 2023
19. Vyhodnocení strategie prevence rizikových jevů chování u dětí a mládeže I. pololetí školního roku 2023/2024, ze dne 31. 1. 2024
20. Personální dokumentace zaměstnanců – aktuální stav k termínu inspekční činnosti (doklady o vzdělání, psychologická vyšetření, výpisy z evidence Rejstříku trestů)
21. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy a školského zařízení, rok 2023
22. Doklady související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a dětí, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
23. Doklady vztahující se ke školnímu stravování, školní roky 2022/2023 a 2023/2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Alice Havlíčková, školní inspektorka

Mgr. Jitka Martinková, školní inspektorka

Ing. Markéta Tomečková, kontrolní pracovnice

3. 6. 2024